

Działając w imieniu Fundacji Mazury Garbate "Pro Bono Humanis" zgłaszam projekt, który został zrealizowany dzięki wsparciu Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania "Lider w EGO", ale niestety szef fundacji ksiądz Jarosław Stopko wyjechał do Gruzji wraz z parafianami na najbliższe 10 dni.

Fundacja zrealizowała projekt "Cykl działań informacyjnych i szkoleń prezentujących wpływ zanieczyszczeń powietrza na degradację przyrody i zmiany klimatyczne", którego celem była poprawa stanu ogólnej i niekomercyjnej infrastruktury na terenie LGD Lider w EGO do 2023 roku, współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach poddziałania „Wsparcie na wdrażanie strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Zadanie realizowane w ramach Lokalnej Strategii Rozwoju wdrażanej przez Lokalną Grupę Działania „Lider w EGO”. Stowarzyszenie LGD "Lider w EGO" obejmuje swoim zasięgiem trzy powiaty wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego: ełcki, olecki i gołdapski (11 gmin bez miasta Ełk).

Projekt koncentruje się na stanie czystości powietrza, jako głównego czynnika zmian klimatycznych. Kluczowymi elementami projektu są działania informacyjne. Mają one na celu po pierwsze zaznajomienie z problematyką globalnych zmian klimatu, po drugie wskazanie na skutki globalnego ocieplenia widoczne na terenie LGD. Taki sposób przekazywania informacji ma na celu wyrobienie przeświadczenia, że każdy mieszkaniec rejonu może przyczynić się bądź to do polepszania stanu środowiska naturalnego, bądź do jego pogarszania.

Teren działania LGD Lider w EGO należy do najczystszych w Polsce. Popularyzacja informacji ekologicznych w ramach wdrożonego projektu sprzyja upowszechnianiu postaw prośrodowiskowych. Dbłość o utrzymanie dobrego stanu środowiska oraz utrwalanie ekologicznego wizerunku sprzyjać będą rozwojowi turystyki na obszarze objętym projektem, w szczególności turystyki przyrodniczej oraz aktywnej. Koszt projektu wyniósł 50 tysięcy złotych i pochodził w 100% z dotacji LGD "Lider w EGO".

W ramach projektu zamontowane zostały czujniki monitorujące stan powietrza w szkołach:

Szkole Podstawowej im. Marii Konopnickiej w Sokółkach;

Szkole Podstawowej im. Jana Pawła II w Kowalach Oleckich;

I Liceum Ogólnokształcącym im. Jana Kochanowskiego w Olecku.

Kolejny element programu obejmuje szkolenia edukacyjne zrealizowane w Liceum Ogólnokształcącym (Olecko) i 9 szkołach podstawowych powiatu oleckiego, jak również w siedzibie Fundacji.

Zajęcia obejmują uczniów pochodzących ze Świątajna, Cichego, Kukowa, Niemst, Dunajka, Pietrasz, Połomu, Chełch i Jurkowa, a więc osiedli / wsi popegeerowskich. To młodzież współtworząca grupę defaworyzowaną w gminie Świątajno. Osoby ze środowisk defaworyzowanych stanowią 35 %

wszystkich ludzi objętych akcją. Również w gminach Kowale Oleckie oraz Wieliczki uczniowie pochodzący z tych rodzin stanowią istotną grupę szkolonych. Projekt w zakresie szkoleniowym skierowany jest do uczniów.

Fundacja przygotowała materiały, które są powszechnie dostępne na stronie internetowej www.oddychajnamazurach.pl

Są to:

Scenariusze lekcji (dostępne do pobrania w zakładce „Materiały”) dla szkół podstawowych. Pierwszy poświęcony zmianom klimatu w skali globalnej, drugi o zmianach klimatu na terenie EGO, w tym spostrzeżeniom popartym pomiarami zanieczyszczeń z zainstalowanych czujników. Opracowania dedykowane są uczniom klas 6-8. Dodatkowo do scenariusz lekcji przygotowano zestawy ćwiczeń utrwalających uzyskaną wiedzę oraz przyuczających do codziennych proekologicznych zachowań rodziny uczniów. Ćwiczenia zapoznają uczniów z możliwością dostępu oraz wynikami pomiaru powietrza na terenie, na którym żyją;

Scenariusze lekcji dla szkół licealnych (dostępne do pobrania w zakładce „Materiały”) Pierwszy poświęcony zmianom klimatu w skali globalnej, drugi o zmianach klimatu na terenie EGO, w tym spostrzeżeniom popartym pomiarami zanieczyszczeń z zainstalowanych czujników. Opracowania dedykowane są licealistom klas 1-4. Dodatkowo do scenariusz lekcji przygotowano zestawy ćwiczeń utrwalających uzyskaną wiedzę oraz przyuczających do codziennych proekologicznych zachowań rodziny uczniów. Ćwiczenia zapoznają uczniów z możliwością dostępu oraz wynikami pomiaru powietrza na terenie, na którym żyją;

Wydrukowano plakaty edukacyjne na temat zmian klimatycznych, źródeł zanieczyszczenia powietrza oraz sposobu korzystania z czujników. Rozesłano je do zainteresowanych instytucji, ale są one również dostępne do pobrania w zakładce „Materiały”;

Czujniki jakości powietrza monitorujące cząsteczki PM_{2,5} i PM₁₀, SO₂, NO₂, O₃, temperaturę, wilgotność i ciśnienie. Dokonują one pomiary systematycznie a wyniki badań zarówno bieżące jak i historyczne są dostępne on-line w postaci czytelnych wykresów. Na mapie należy "kliknąć" w czujnik, który nas interesuje a otrzymamy wszelkie informacje;

Przeprowadzono cykl szkoleń dotyczący szkół podstawowych oraz liceum na terenie 9 szkół powiatu Oleckiego oraz liceum w Olecku.

Strona, na której można znaleźć informacje: www.oddychajnamazurach.pl

Trwałość projektu to 5 lat, projekt rozpoczął się w 2019 roku i potrwa do roku 2023, do czasu kiedy są wykupione karty SIM. Fundacja ma nadzieję, że będą one przedłużone na dalszy okres. Ponadto w kolejnym konkursie na działania ekologiczne LGD fundacja przystąpi do niego w celu zwiększenia liczby czujników.

Oprócz szkół projekt jest skierowany do gestorów turystyki, którzy mogą "pochwalić się" w jakim czystym środowisku działają!

Na terenach wiejskich brak jest nowoczesnej infrastruktury mierzącej jakość powietrza. Czujniki tego typu są często montowane w miastach przez bogate samorządy. Wydaje się, że informacja o stanie

czystości powietrza może wpłynąć na podjęcie decyzji o wyborze miejsca wypoczynku, szczególnie dla osób, które poszukują go w celu "oczyszczenia" organizmu.